

روسیه قصد دارد وضع کنونی را در لبنان حفظ کند

به قلم [آنا بورشچفسکایا \(fa/experts/ana-bwrshchfskaya-0/\)](#)

۱۲ اوت ۲۰۲۰

همچنین دست‌یافتنی به

/ (English (/policy-analysis/russia-aims-preserve-status-quo-lebanon

العربية (/ar/policy-analysis/rwsya-tsy-aly-alhfaz-ly-alwd-alrahn-fy-lbnan/)

درباره نویسنده



[آنا بورشچفسکایا \(fa/experts/ana-bwrshchfskaya-0/\)](#)

آنا بورشچفسکایا هموند ارشد انستیتو واشگتن برای سیاست شرق نزدیک و هموند «بنیاد اروپایی دموکراسی» است. او قبلاً با «شورای آتلانتیک» و «انستیتو پیترسون برای اقتصاد بین‌المللی» و نیز به عنوان تحلیلگر برای یک پیمانکار نظامی آمریکایی در افغانستان کار کرده است.



تحلیل کوتاه

گرچه مقامات و رسانه‌های دولتی روسیه درباره فاجعه بیروت و اعتراضات متعاقب آن نظراتی تا حدی متفاوت ابراز کرده‌اند، بیشتر اظهارات آن‌ها در جلوگیری از مداخله عمیق‌تر آمریکا و صیانت از منافع مسکو در ساختار قدرت فعلی خلاصه می‌شود.

یک هفته پس از انفجار عظیم بیروت، مردم لبنان به حق خواهان تغییر سیاسی بنیادی.

[https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/lebanon-needs-transformation-not-another-corrupt-](https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/lebanon-needs-transformation-not-another-corrupt-unity-government)

[unity-government](#) هستند. در پاسخ مقامات و تحلیل‌گران روسی با توجه به اهمیت این کشور برای منافع منطقه‌ای خودشان حرف‌های زیادی زده‌اند. کرملین از قدیم لبنان را هم به عنوان یک منطقه ژئوپولیتیک سرنوشت‌ساز در شرق مدیترانه می‌دیده و هم کشوری که اقلیت مسیحی مثل آن در هیچ جای دیگر خاورمیانه نمی‌تواند پرورش یابد. در سال‌های اخیر پیوندهای روسیه با لبنان در امتداد سیاست این کشور در سوریه حتی عمیق‌تر شده است. از جمله در سطح نظامی.

[https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/how-to-read-lebanons-acceptance-of-russian-military-](https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/how-to-read-lebanons-acceptance-of-russian-military-aid)

[aid](#).

احتمالاً با درنظرداشت این نکته که همه این منافع در خطر است و واکنش‌های رسمی روسیه به فاجعه بیروت و پیامد آن تاکنون قدری محتاطانه بوده است. ولادیمیر پوتین ضمن ارسال پیام تسلیت خود به میشل عون رئیس‌جمهور لبنان کمک‌های بشردوستانه‌ای هم فرستاده که مطابق گزارش‌ها شامل تجهیزات و متخصصان پزشکی بوده است. او همچنین تیم ویژه‌ای به بیروت اعزام کرده که شامل پرسنلی از وزارتخانه‌های بهداشت و اورژانس روسیه است.

در همین حال ماریا زاخارووا سخنگوی وزارت خارجه در صفحه فیس‌بوک خود نوشت با دیدن تصاویری که از بیروت می‌رسد «قلب آدم فشرده می‌شود» و از شمار کشورهای حامی که در آن زندگی به دست آدم‌ها و نه بلایای طبیعی «درحال فروپاشی است» و شمار آن‌ها به سرعت روبه‌رشد است. اظهار تاسف کرد. ولی همان‌طور که الکساندر زاسپکین سفیر روسیه به یکی از رسانه‌های خبری عربی گفت مسکو هم به اندازه میشل عون با یک تحقیق بین‌المللی درباره این انفجار مخالف است.

رسانه‌های تحت کنترل کرملین هم در پی این فاجعه در حجم وسیعی به ابراز احساسات ضدآمریکایی و حمایت از حزب‌الله پرداختند. حمایت از حزب‌الله غیرمنتظره نیست چون مسکو هرگز حزب‌الله را در فهرست سازمان‌های تروریستی قرار نداده است. برعکس روسیه میزبان رهبران این گروه برای یک ملاقات رسمی در اواخر 2011 بود و از آن زمان تاکنون گرایش بیشتری به محور ایران-حزب‌الله-سوریه (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/vladimir-putin-and-the-shiite-axis>) از خود نشان داده است. این گروه در کارزار حفظ اسد بر سر قدرت در کنار نیروهای روسی جنگیده و این به نفع هر دو طرف تمام شده است. جنگجویان حزب‌الله از کارکردن با پرسنل نظامی حرفه‌ای روسی چیزهای زیادی آموخته‌اند و مقامات ارشد روسی نیز علناً این گروه را به عنوان یک «نیروی مشروع» ستوده‌اند.

اخیراً که معترضان لبنانی خواستار استعفای نخست‌وزیر حسان دیاب و دولت او که تحت حمایت حزب‌الله است شدند رسانه‌های دولتی روسیه آشکارا بر خطرات مقابله با اقتدار این گروه در لبنان تأکید کردند. به گفته یوگنی پادابنی رئیس دفتر منطقه‌ای رادیو و تلویزیون‌های دولتی روسیه: «حزب حسن نصرالله تنها حزبی است که در اینجا پتانسیل نبرد واقعی را دارد و [تقاضاها برای استعفا] می‌تواند ناگزیر منجر به جنگی بزرگ در لبنان شود.» او همچنین مدعی شد که کنشگران لبنانی که خواهان خلع سلاح حزب‌الله هستند از خارج پول می‌گیرند که اشاره‌ای غیرمستقیم به آمریکا و متحدانش بود.

پادابنی درباره این موضوع آخر در مقاله جداگانه‌ای مفصل بحث کرده است: «[این اعتراضات دارد] به دست نیروهای هوادار غرب و هوادار سعودی می‌افتد. کاهش نفوذ «حزب‌الله» شیعه هدف سیاستمداران محلی است. هدف ایالات متحده و اتحادیه اروپا هم ایجاد تعارض آشکار میان اعترافات [طرف‌ها به قصور و تقصیر] است.» تحلیل‌گر روسی دیگری هم در یکی از رسانه‌های دولتی به همین ترتیب نوشت: درحالی که هر کسی باید کمک بشردوستانه به لبنان ارسال کند برخی کشورها از آن به عنوان بهانه‌ای برای «پیشبرد منافع ملی خودشان» استفاده می‌کنند. یعنی غرب و کشورهای عرب خلیج دنبال سرنگونی دولت فعلی و حذف حزب‌الله از قدرت هستند.

البته برخی رسانه‌های دولتی هم از حزب‌الله و دولت لبنان انتقاد کرده‌اند. خبرگزاری تاس به نقل از گریگوری لوکیانوف کارشناس خاورمیانه می‌گوید: «سیاست در لبنان خود را بی‌اعتبار کرده است.» بنا به مشاهدات او حزب‌الله نه به مسائل اجتماعی-اقتصادی بلکه فقط به جنگ با اسرائیل علاقه دارد و در بافت فعلی کمک‌های بشردوستانه و تقاضاها برای اصلاحات بنیادین به نظر او «مقامات دنبال پول هستند نه تغییرات».

بعید است مخاطبان روس بفهمند که تا چه میزان این شکست‌های سیاسی با حزب‌الله رژیم سوریه و دیگر شرکای ایران مرتبط است یعنی گروه‌هایی که مکرراً حق حاکمیت لبنان را تضعیف کرده و طی سال‌ها به بی‌ثباتی منطقه‌ای دامن زده‌اند. از این مهم‌تر انتقاد لوکیانوف از محتوای کلی پیام روسیه منحرف نمی‌شود. نگاه مسکو بر هدف بزرگتر متمرکز شده که تضمین نفوذ مسکو بر هر کسی است که عملاً در لبنان حاکم است و دست‌کم بخشی از این رویکرد به خاطر رخدادهایی است که بر منافع روسیه در سوریه تأثیر دارد. برای مثال برخی ناظران روس پیش از این بحث کرده‌اند که چطور بانک‌های لبنانی می‌توانند به عنوان رابط سوریه با دنیای خارج عمل کنند و به بازسازی سوریه به شیوه‌ای کمک کنند که اسد را بر سر قدرت نگه دارد. وقایع جاری تهدیدی برای پیچیده شدن اجرای این سناریو است.

فعلاً دولت فرانسه در لبنان پیشگام است چندان که یکی از رسانه‌های خبری روس اعلام کرده که پاریس و اتحادیه اروپا دارند لبنان را از جنگ داخلی نجات می‌دهند. طی سال گذشته فرانسه دنبال پیوندهای گرم‌تری با کرملین بوده و طبق گفته رسانه‌های روس پاریس حالا توقع دارد مسکو (به همراه ترکیه) در بیروت به کمکش بیاید. پوتین احتمالاً از این تلاش پشتیبانی خواهد کرد (یا دست‌کم از آن حمایت لفظی می‌کند) مشروط بر این‌که این تلاش وضع کنونی لبنان را تا جای ممکن حفظ کند. این طرزفکر تا حدی ناشی از بی‌زاری کلی پوتین از تغییر هر دولتی است که مطلوب اوست به‌ویژه اگر این تغییر از طریق اعتراضات مردمی یا فشار بین‌المللی باشد. به‌علاوه پوتین در حال حاضر ممکن است بر اولویت‌های دیگری مثلاً اعتراضات ضد دولتی اخیر در کشور همسایه‌اش بلاروس و منطقه شرق دور روسیه متمرکز باشد.

ولی آنچه از منظر مسکو بیشترین اهمیت را دارد این است که واشنگتن تا حد امکان از صحنه بیرون بماند. زاسپیکین علناً در مصاحبه‌ای با اسپوتنیک عربی هشدار داد که نفوذ آمریکا در لبنان رو به افزایش است و منجر به عواقب منفی برای این کشور خواهد شد. اظهار نظر او حاکی از آن است که مسکو کماکان دنبال نفوذ در آنجاست و درعین‌حال روایت بی‌ثباتی را به شیوه‌ای ارائه می‌دهد که گویا ناشی از مداخله آمریکاست.





BRIEF ANALYSIS

Iran Takes Next Steps on Rocket Technology

فوریہ ۲۰۲۲ ۱۱



Farzin Nadimi

(/policy-analysis/iran-takes-next-steps-rocket-technology)



BRIEF ANALYSIS

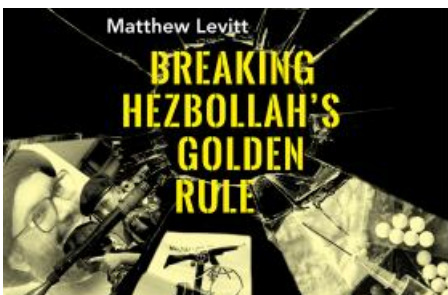
Saudi Arabia Adjusts Its History, Diminishing the Role of Wahhabism

فوریہ ۲۰۲۲ ۱۱



Simon Henderson

(/policy-analysis/saudi-arabia-adjusts-its-history-diminishing-role-wahhabism)



ARTICLES & TESTIMONY

Podcast: Breaking Hezbollah's Golden Rule

فوریہ ۲۰۲۲ ۹



Matthew Levitt

(/policy-analysis/podcast-breaking-hezbollahs-golden-rule)

[\(fa/policy-analysis/swryh/\) سوریه](#)

[\(fa/policy-analysis/lbnan/\) لبنان](#)